

Biatak 7: Na tlamtlinlonak i hngal in Pathian na hngah bantuk in thazaang thar lak ding i ruahchan.

Hmasa ka capar i ka mang ah khan, a khamnak a bauh dengmangmi tidil nganpi ka pawng ah a um kong ka chim cang. Ka hngalh lo kar zong ah, zeï tik poh ah, ruah lopi ah a bauh ding phun khi a si. A bauh taktak ahcun lolak a fenh ding ka si. Țihphannak in ka khat. Ka hmai Țuang ka zoh i ka puanbu cung ah ka Țihphannak aa phah lengluang khi ka hmuh. Cu puan cun ka Țihphannak vialte cu zual i Pathian kut ah pek ka timh. Asinain, a rit tuk i ka thlir kho lo! Naih deuh in ka hun zoh cu ka puanbu chung ah lungpum ngan taktak a rak um. Zeï tin dah ka cawi khawh hnga?

Zeï tuah awk hngal loin ka um. Asinain, tlawmpal a rauh ah khin, cu lung nganpi cu duhsah tein ka naih. Ralring tein a cung ah ka kut ka chuan i, khuaruahhar a simi cu, cu lungpi cu a zor (shrink) thluahmah. Lung nganpi rak si loin vawlei nih a tuammi hawhra tlang a rak si ai. Cu rang ah ka kut ka chuan ah a tit (melt) cu a si. A hung hme deuhdeuh, ka ca ah a hung zaang deuh deuh.

Cu mang cu sullam a ngei ngaingai. Zeïmawcaan ahcun, kan Țihphannak hi a rit tuk i kan thlir in Pathian kut cung ah kan chuang kho tawn lo. Cu bantuk caan ahcun, kanmah bak nih ralȚha tein va fuhpanh, va ton hmasa a herh tawn. Țihphannak kha hnon asiloah i theihterlo asiloah tliktaak si loin ralȚha tein kanmah nih va *tawng*h (touch) lawlaw a herh tawn. Va “tawng” kan ti tik ah, kha Țihphannak i a Țhawnnak huham (power) in kan luat khawh nakhnga a sining taktak theih duh ah va *ton* khi chim duhmi a si. Zeïmawcaan ahcun, kan va *ton* taktak tik ah kan rak ruah tluk in Țih a rak nung tawn lo. Asiloah, kan va ton i a sining taktak kan hun hngalh tik ah a

tlaihning (tawlrelning) a kan thiamter deuh. A sining kan hngalh i tlaih (tawlrel) khawh lo phun hrimhrim a si tu ahcun kan thlah (let go) ko hnga.

ṭihphannak in luat ding ah le i tharchuah khawhnak ding ahcun, kan ṭihmi thil i a sining taktak hngalh i Pathian i bochan kan herh.

Biatak 7: Na tlamtlinlonak i hngal in Pathian na hngah bantuk in thazaang thar laak ding i ruahchan. (Hebru 2:15; Isaiah 40:28-31; Efesa 3:20-21)

Derthawm caan ah kan i cherhchan ngaimi Baibal chung bia pakhat cu Isaiah 40 chung i hi a si. Isaiah 40 hi Babilon sal ding ah tlaihmi Israel mi hna hnemhnak le thazaang peknak ah chimmi bia an si. Israelmi hna nih, an tonmi thil le an dirhmun thlen ding ah zeihmanh tuah khawhmi an ngei lo. Phun dang cun, sal taannak chung in luat ding ah zeihmanh an tuah kho lo. Lungthin khingrihnak, ṭihnak le soal puhrunnak nih an nun cu a nenh in a nenh. An sualnak theipar an zun lio caan a si. Cu caan thengte ah, Isaiah nih hi ti hin a ti hna:

*Nan hngal lo maw? Nan thei lo maw?
BAWIPA cu zungzal hmunmi Pathian a si i
Amah nih vawlei kha a ser dih;
zeitikhmanh ah a ba bal lo i
a thazaang a tlawm bal lo.
Ahohmanh nih a lungthin kha an hngal lo.
A dermi le a bami kha thazaang a pek hna.
A nomi hmanh kha an tha a der tawn i
tlangval hmanh kha an tha a ba kho.
Sihmanhsehlaw BAWIPA aa bochanmi cu thazaang thar an la.
Mupi bang in an zuang lai;
an tlik tik ah an baa lai lo,
an kal tik zong ah an tha a di lai lo.
Isaiah 40:28-31*

Hi Isaiah bia chung in hin thazaang i laak khawh a si i ruahchannak tharchuah ṭhan khawh a si. Nang le kei cu kan tha a der i kan ba tawn. BAWIPA cu a tha a der bal lo i a ba kho lo. Cucaah, ṭihphannak le lungretheihnak thilrit nih a kan nenh tuk caan ah, kanmah pinlei ah a ummi, zeizong vialte a Sertu Pathian kha kan zoh hrimhrim a herh. A hmun zungzalmi Pathian cu kan thilrit vialte a zaanter khotu le kan thazaang a tharchuah khotu a si.

Kan derthawmnak i phuang in le kan i ruahchannak amah thilti khawhnak chung ah chia in BAWIPA kan hngah awk a si. Cu ti kan tuahnak nih kan thilrit a zaanter deuh hrimhrim lai. Kan thinlung le kan ruahnak zong Thiang Thlarau sin ah kan hun (on) khawh deuh lai. Kan i hliplau ṭhan lai i kan thazaang a ṭhawng ṭhan lai. Cu tik ah, kan nunnak hmuitinh a simi Pathian hngalh, dawt le rianhnak lei ah tha chin in kan karhlang kho lai. Isaiah nih a chimning in cun, “Mupi bang in kan zuang lai” i “kan tli lai nain kan ba lai lo.”

Na ñihphannak kha fimchimtu ah ser

Ñihphannak hi minung sining chung ah a um hrimhrimmi a si i lungrethei le khingrit in a kan tuah tawntu a si. Asinain, cu ñihphannak cu fimchimtu (teacher) i kan ser tik ah, kan ñihmi le kan ñihnak kong he pehtlai in hngalh kan herhmi a kan hngalhtertu ah a cang kho.

Tahchunhnak ah, ñihphang in kan um cu, a biapi ngaimi thil pakhat khat rawhralh aa tim tinak a si. Phun dang cun, kanmah maw, kan ca ah a biapimi mi pakhat khat maw, thil pakhat khat maw caanhar chung i kan/an um tik ah kan chung ah ñihphannak a um colh. Cu bantuk caan i kha kan ñihphannak kong lawngte kan ruah tik ah, kan nunnak a temhning, a nuamh loning cu kan hngalh dihmi a si. Asinain, kha ñihphannak kha kan man (value) le kan herhmi (needs) thuk deuh le fiang deuh in a kan hngalhtertu ding fimchimtu i kan i ser tik ahcun, kan hmaika i a ummi harnak ton ding ah ruahnak thar le thazaang thar kan ngei ñhan kho.

Keimah in ka chim ahcun, ñihphang in ka um tik ah, ka ñihphannak cu phun 3 in ka ñhen i cu nih cun a ka bawmh ngaingai. A pakhatnak ah, ka ñihmi thil kha fiang tein hngalh hmasa kaa zuam. Cu dih cun, ka ñihmi thil a pakhat cio ca ah biakhiahnak ka tuah. Hi thil kong ah ze i tal ka tuah khawhmi a um maw? tiah kaa hal. Cu biahlnak a phi cung hngat in hi thil phun 3 chung ah pakhat khat ka tuah: *Cawlcang* (Act), *Hngak* (Wait), *Thlah* (let go).

Phun 1nak: Cawlcang

Ka ñihphannak he pehtlai in ka tuah khawhmi thil pakhat khat a um ahcun, ka *cawlcang* colh. Tahchunhnak ah, ka umnak America ram chung ah COVID-19 karh hram aa thok sin in, ka chungkhar ca ah ka thin a phang colh. Zawtnak nih a kan

phan ve sual hnga maw? thihnak zong kan tong ve sual hnga maw? ka ti i ñihphang in ka um. Zawtnak rungrul a karhning kan kham khawh lai lo zia ka hngalh nain, kanmah le kanmah bal cu i ven khawhnaak a um kha ka hngalh i ka tuah colh. Kan tuah khawhmi zawn kan tuah colh tik ah kan thinphannaak a zor deuh taktak ko (Tahchunhnaak ah, hmai-hup i huh, kut i ñawl lengmang, mibu hrial, tibantuk hi kan tuah khawhmi an si). Chim duhmi cu, COVID-19 cu a tlaw hlei lo nain kanmah le kanmah kan i kilvennaak nih kan ñihphannaak zeimawzat a tlawter deuh ko.

Phun 2nak: Hngak

Ka ñihphanmi kong ah ka tuah khawh colh ding a um lo ahcun, ka hngah hmasa. Tahchunhnaak ah, Kawlram le Vietnam ah hruaitu pawl cawnpiaknaak ngeih ding timhlanhnaak kan ngeihmi a tlamtling te hnga maw? Tu kum cacawn kum hi Myanmar Institute of Theology (MIT) ah ca ka chim kho te ti hnga maw? Zei tik ah dah ram khat le ram khat i tlaw a ngah ñhan te hnga? tibantuk biahalnaak ka chung ah a um.

Asinain, atu ah leh colh khawhmi biahalnaak an si lo. Kawlram cozah biachahnaak hngah hmasa a hau; zawtnak a thian le thian lo hngah hmasa a hau; asiloah zawtnak in i khamnaak thil thar a um le um lo hngah hmasa a hau rih. Atu ah hin cun, Cozah nih ze tin dah biachahnaak an tuah awk a si, ti le, ze dah ka tuah khawh te lai, timi kong ah lungrethei in um len nak in caan nih bia a chim te lai kha hngah ka herh deuh. Thil zeimaw a fian tiang hngah ka herh. Cucaah, ka tuah khawh vial *tuah* (a phun 1nak) le Pathian nih a tuah dingmi *hngah* tu hi ka herhmi cu a si ko.

Phun 3nak: Thlah

Caan tampi cu ka ñihphanmi thil hna hi keimah nih a pelte hmanh ka tuah khawh lomi an si tawn. Tahchunhnaak ah, Kawlram le ram dangdang ka hawile pawl le ka siangngakchia pawl an dam in an tlamtling dih hnga maw? Covid-19 ruang ah vawlei ah tangka lei harsatnaak nganpi a tlung te hnga maw? Vawileipi hi pulrai in a dam ñhan kho taktak hnga maw? ti bantuk kong ah tuah khawhmi ka ngei lo. Hi zawtnak hi damh khawh lo zong in a um lan kho ko. Kan hngahnaak hi a dong ti lomi hngahnaak zong a si kho ko. Cucaah, ka tuah khawhmi thil zehmanh a um lo a si ahcun, *tlaih* i zuam si loin *thlah* (let go) lei tu a hau ko hnga. Cu cu a poinak a um lo. Zei ti awk a ñha leh lo cu ta. Ka tuah khawh lomi thil *tlaih* i zuam i lungrethei in um lengmang nak cun *thlah* lawlaw i lungdam deuh in um cu a ñha deuh ko.

Church of the Holy Sepulchre (Old city of Jerusalem, Israel)

Thlarau Thazaang

Atu ah zeï tluk in dah na thil a rih?

Na lungretheihnak le na thinphannak vialte na thlir khawh i Pathian kut ah na chiah khawh a si ahcun, cu cu tuah ko! Asinain, na thilrit a rih tuk i na thlir khawh lo ahcun, hi hi tuah chun: Lungthawn i pe law na ðihmi thil pawl kha nangmah nih va *tawng* (kal hnawh) hna. Pakhat hnu pakhat in va tawng hna law, “zeï dah hngalhter na ka duh?” “Ka thiphannak ka tawrel thiam deuh nakhnga zeï dah na ka chimh khawh lai?” tiah va hal hna.

Na ðihphanmi kong ah na tuah khawhmi zeï tal a um maw? A um ahcun, *Tuah* caan a si. Na tuah khawhmi thil a um ahcun tuah colh ko. Tuah colh khawhmi a um lo a si ahcun, *Hngah* caan a si. Tuah khawh caan kha hngak law, cu na hngah chung ah na nunnak ah thil ðha lo deuh pawl kong nakin thil ðha deuh pawl kong tu kha ruah khawh i zuam. A donghnak ah, nangmah nih na tuah khawh hrimhrim lo ding a si na hngalh ahcun, *Thlah* ko. Na tuah khawh lomi thil kong cu nangmah ðuanvo a si ti lo.

Na tlamtlinlonak naa hngalh i na tuah khawhmi thil cung lawng ah ðuanvo na ngeihnak na cohlan khawh deuh tik ah, ðihphannak nih ðemðawnnak chung in na luat deuh ko lai. Nangmah nih phawrh a herh lomi thilrit pawl phawrh na timh tawnmi kha a si ti lai lo. Pa Pathian dawtnak chung ah lungdai-hnangam tein na din kho

deuh lai. Caan na ngeihmi chung ah hliplau tein na cawlcang kho deuh lai i na dawtmi hna le na siaherhmi hna sin ah Khrih ṭhatnak le dawtnak kong zong na chim kho deuh lai.

Nangmah thazaang lawng cun ri na ngei. Cu ruang ah tha-dih le zaang-ba in na um tawn hi a si. Cucaah, na ca ah a rit tukmi thilrit cawi i zuam kha ngol cang. A cang hnga lo ding thil kong ah lungrethei in um kha ngol cang. Na thilrit kha Pathian kut chung ah chia law amah lam le amah khiahmi caan chung ah a tuah dingmi tu kha hngak ko. Na *tlaih* khawh lomi thil kong ah lungretheih kha ngol law na lungthin, na ruahnak le na thlarau cu Thiang Thlarau nih tharchuah seh. Chim tawn lengmangmi biabor “thlah law Pathian tlaihter” (let go and let God) timi hi Baibal cawnpiaknak he aa tlaak ngaimi a si i kan nunnak ah bawmtu ṭha ngai a si. Lungdaihnak le lunglawmhnak lam pakhat zong a si.

Kan chung ah rian a ṭuantu a ṭhawnnak thawng in kan hal khawh leng le kan ruah khawh leng in thil a tuah khotu Pathian cu, Khrihfabu chungah Khrih Jesuh thawng in, zungzal in zungzal tiang sunglawi ko seh! Amen.

(Efe 3:20-21)

Copyright © 2020 Timothy C. Geoffrion. All rights reserved to the author, but readers may freely download, print, forward, or distribute to others, providing that his copyright notice is included.

Translation by Hrang Lian Thang, Chin Christian University, Hakha, Chin State